

רבא סובר שהקרבן שהביא על הכזית הראשון אינו גורר את הכזית השלישי, שהרי הגמ' לא אמרה שרבא חוזר בו, אלא כוונת הגמ' שרבא שמע מאביי את עיקר דין גרירה, ולכן סבר שהקצירה שנעשתה בשגגת מלאכות גוררת אחריה את הקצירה והטחינה שנעשו בשגגת שבת, אך לשיטתו הכזית השלישי אינו נגרר אחרי הכזית הראשון, כיון שהיה ידעה ביניהם [הפך ה'] [לבעל האורה חיים הקדוש], וכע"ז בכסף משנה שגגות ז', בדעת הרמב"ם, וראה עוד במאירי).

אי הכי טחינה נמי תגרר לטחינה, שכיון שרבא למד מאביי דין גרירה, מדוע הוא לא למד ממנו גם גרירה לגרירה (ריטב"א).

קצר וטחון חצי גרונרת בשגגת שבת וזון מלאכות וכו', ובשני ספיקות הסתפק רבי זירא: א. האם קרבן אחד מכפר על קצירה שנעשתה בשגגת שבת ועל קצירה שנעשתה בשגגת מלאכות.

ב. האם חצי שיעור בשגגת שבת וחצי שיעור בשגגת מלאכות מצטרפים לשיעור, והגמ' קצירה והביאה רק את הספק האחרון, ולביאור זה רבי זירא הסתפק בנדון של אביי ורבא (תוס' רא"ש, ריטב"א בדעת רש"י, אולם ראה במהר"ם). ויש מפרשים, שרבי זירא הסתפק רק האם חצי שיעור שנעשה בשגגת שבת מצטרף עם חצי שיעור שנעשה בשגגת מלאכות לחיוב קרבן, אך קצירה שנעשתה בשגגת שבת אינה מתכפרת בקרבן אחד עם קצירה שנעשתה בשגגת מלאכות, ולביאור זה מה שאמרה הגמ' שרבי זירא הסתפק בנדון של אביי ורבא, נאמר על חצי גרונרת, שלאביי ורבא שמביא קרבן אחד על שתי הקצירות, כל שכן שחצי זית של שגגת שבת מצטרף לחצי זית של שגגת מלאכות (ריטב"א בדעת תוס', תוס' רא"ש בתחילת דבריו).

אמר ליה הלוקין להטאות ולא מצטרפין – חלוקין לחטאות כשיש שיעור בכל אחד מהם, ומשום כך אינם מצטרפים כשאין בהם שיעור (רש"י). ויש שפירש, שכיון שבהעלם שבת מביא קרבן אחד על כל המלאכות, ובהעלם מלאכות מביא קרבן על כל המלאכה ומלאכה, אינם דומים זה לזה ואינם מצטרפים (רבינו הנהל).

והטעם שלשיטתם שגגת שבת ושגגת מלאכות אינם מתכפרים בקרבן אחד, משום שכל אחד מהם נחשב כהעלם בפני עצמו (רש"י ד"ה מילתא). ולביאור ששתי הקצירות נפטרות בקרבן אחד מדין גרירה (ראה לעיל ד"ה אבל), לשיטתם לא התחדש דין גרירה (תוס' ד"ה גרירה). ויש מפרשים, שאפילו שלא היתה ידיעת חטא בין הקצירות, מכל מקום די בידיעה קלושה זו לחלק ביניהם (חי"הר"ן, תוס' שבועות יח, א ד"ה אי בעם הארץ בת"י השני).

והתנן אכל חלב וחלב בהעלם אחד אינו חייב אלא אחת, אפילו אם הפסיק ביניהם יותר מכדי אכילת פרס, ואכלם בשתי אכילות (רש"י), שכן משמע מלשון המשנה שכתבה 'אכל חלב וחלב', שמשמע מזה שאכלם בשתי אכילות ולא כתבה 'אכל שני כזיתי חלב', שמשמע שאכלם באכילה אחת (אפיקי ים ב, ה).

שאם אכל חצי זית וזון ואכל חצי זית ממין אחד חייב, כשאכלם באותו ההעלם ולא שהה מתחילת האכילה ועד סופה יותר מכדי אכילת פרס (רש"י), שבשביל להתחייב על אכילת איסור לא די שלא יפסיק בין האכילות יותר מכדי אכילת פרס, אלא צריך שיאכל את שתי האכילות בתוך כדי אכילת פרס, אך לאכילת מצוה [כגון באכילת מצוה] די בכך שלא שהה בין האכילות יותר מכדי אכילת פרס (באר אברהם לבעל המצפה איתן, וראה שם שיישב לפ"ז את סתידת דברי רש"י, והו"ד בקצהו ברש"י). ויש סוברים, שגם באכילת מצוה צריך שלא ישהה מתחילת האכילה ועד סופה יותר מכדי אכילת פרס (רש"י ע"פ הירושלמי, מג"א תעה, טו). ■ וכן נפסק להלכה (משנ"ב שם, מב).

קצירה גוררת קצירה וטחינה שעמה, והגרירה נצרכת רק בכדי לפטור את הטחינה שנעשתה בשגגת שבת עם הקצירה, אך שתי הקצירות נפטרות בקרבן אחד מעיקר הדין, שהרי שתיהן נעשו בהעלם אחד ולא נודע לו שחטא בין קצירה לקצירה, ואפילו שאינו דמות ממש שהקצירה הראשונה נעשתה בשגגת שבת והקצירה השנייה נעשתה בשגגת מלאכות (רש"י, ריטב"א), ומה שנקטה הגמ' 'קצירה גוררת קצירה', לשון מושאל הוא (ריטב"א). והטעם שרק שתי הקצירות מתכפרות בקרבן אחד מעיקר הדין, והטחינה מתכפרת עם הקצירה רק בגרירה, לפי שעיקר הקרבן על מעשה המלאכה האסורה הוא בא, ואינו בא על השגגה, ולכן שתי הקצירות מתכפרות בקרבן אחד מעיקר הדין, אבל הטחינה שהיא מלאכה נפרדת מתכפרת רק בגרירה (ברכת אברהם).

ויש מפרשים, שהטחינה שנעשתה בשגגת שבת נפטרת עם הקצירה שנעשתה בשגגת שבת מעיקר הדין, כיון שאי אפשר לכפר על הקצירה שנעשתה בשגגת שבת אלא אם כן תכפר הטחינה יחד עמה, שהרי שניהם נעשו בשגגה אחת, והגרירה נצרכת כדי לפטור את שתי הקצירות בקרבן אחד, שללא גרירה אינן נפטרות בקרבן אחד, שהקצירה הראשונה נעשתה בשגגת שבת, והקצירה השנייה נעשתה בשגגת מלאכות (תוס'), והטעם ששתי הקצירות מתכפרות רק בגרירה, והטחינה מתכפרת עם הקצירה מעיקר הדין, שלשיטתם עיקר הקרבן על השגגה הוא בא ולא על מעשה המלאכה, ולכן הקצירה והטחינה שנעשו באותה שגגה מתכפרות מעיקר הדין בקרבן אחד, אבל הקצירה שנעשתה בהעלם שבת, אינה מתכפרת עם הקצירה שנעשתה בהעלם מלאכות אלא על ידי גרירה (ברכת אברהם, וראה עוד באפיקי ים ב, ה).

וטחינה שפגגה במקומה עומדת, והטחינה שנעשתה בשגגת מלאכות אינה יכולה להתכפר עם הטחינה שנעשתה בשגגת שבת [אף ששתי הטחינות מתכפרות בקרבן אחד מעיקר הדין לדעת רש"י והריטב"א הנ"ל], שכיון שהטחינה שנעשתה בשגגת שבת אינה מתכפרת אלא על ידי שנגררת אחרי הקצירה שנעשתה בשגגת שבת, אין הטחינה השנייה יכולה להתכפר עמה (ריטב"א). ויש שפירש, שהטחינה שנעשתה בהעלם שבת אינה מתכפרת עם הטחינה שנעשתה בהעלם מלאכות, משום שאינה נחשבת אותה מלאכה, שהרי היא מתכפרת עם הקצירה שנעשתה בהעלם שבת, ובהכרח שמתחייבים לטחינה זו כקצירה ולא כטחינה (חתם סופר השלם).

טחינה נמי גוררת טחינה שם טחינה אחת היא, ואפילו שהטחינה הראשונה מתכפרת בגרירה יכולה היא לגרור אחריה את הטחינה השנייה, כיון שאומרים גרירה לגרירה (רש"י). ויש שפירש, שלדעת אביי אין זה גרירה לגרירה כיון שעל ידי הגרירה מחשיבים שהקרבן הופרש גם על הטחינה הראשונה, ולכן אין כאן אלא גרירה אחת, אבל רבא סובר שהגרירה היא רק בכפרת הקרבן, אך עיקר הקרבן הוא רק על הקצירה, ולכן הטחינה שנגררה אחרי הקצירה אינה יכולה לגרור אחריה את הטחינה השנייה (חזון יחזקאל). ויש שפירש, שאביי סובר שאין זה גרירה לגרירה כיון ששם טחינה אחד הוא, והקצירה גוררת איתה את שתי הטחינות יחד (לשון הזהב, וראה בתוס' מנחות פ, ב ד"ה כולהו).

בתר דשמעה מאביי סברה, ומודה הוא לאביי שהקרבן שהביא על הכזית הראשון גורר אחריה את הכזית השלישי, ומשום כך חידש רבא שהקצירה של שגגת מלאכות גוררת אחריה את הקצירה והטחינה של שגגת שבת (רש"י, ריטב"א). ויש מפרשים, שגם למסקנא